

מחוון – האקלים באזורי הארץ: גשם, טמפרטורה וההבדל בין צפון לדרום

1 השלימו. היעזרו במחסן המילים.

- א. את כמות הגשם מודדים במילימטרים.
- ב. בקיץ, באקלים היס-תיכוני, כמעט אין גשם.
- ג. העננים מגיעים לארץ מהים התיכון.
- ד. במקומות גבוהים יורד לפעמים שלג.

2 מיינו: מזג אוויר או אקלים?

מזג אוויר	אקלים
מחר צפוי שרב, הבוקר ירד ברד, השבוע היה קר מהרגיל	בגליל החורף גשום בכל שנה, בנגב יורד מעט גשם, בקיץ בארץ כמעט אין גשם

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. כמות הגשם בארץ גדלה מצפון לדרום.	☐	☒	כמות הגשם קטנה מצפון לדרום.
ב. בירושלים קריר יותר מבתל אביב בגלל הגובה.	☒	☐	
ג. במדרון המזרחי של הרי יהודה יורד הכי הרבה גשם.	☐	☒	במדרון המזרחי כמעט אין גשם – זהו צל גשם.
ד. באקלים ים-תיכוני החורף גשום והקיץ יבש.	☒	☐	

4 התאימו בין המושג להסבר.

טור א

1. אקלים

2. מד גשם

3. צל גשם

4. שרב

5. אקלים מדברי

טור ב

3 אזור ממזרח להרים שכמעט אין בו גשם

2 מכשיר למדידת כמות הגשם

4 ימים חמים ויבשים עם רוח מהמדבר

1 מזג האוויר הרגיל של מקום במשך שנים

5 מעט מאוד גשם וחום רב

5 קראו את הטבלה (נתונים מעוגלים) וענו בטבלה השנייה מתחתיה. גשם בשנה:

צפת כ-700 מ"מ • ירושלים כ-550 מ"מ • באר שבע כ-200 מ"מ • אילת פחות מ-50 מ"מ.
השלימו:

שאלה	תשובה
איזה מקום הכי גשום?	צפת
איזה מקום הכי יבש?	אילת
באיזה מקום עובר בערך גבול המדבר?	באר שבע
מה קורה לגשם כשנוסעים דרומה?	הוא פוחת

6 בחרו.

א. איזה מקום חם יותר בקיץ?

○ צפת • ים המלח ○ ירושלים

ב. למה ליד הים ההבדל בין חום היום לקור הלילה קטן?

○ כי הים ממתן את הטמפרטורה • כי ליד הים אין שמש

○ כי ליד הים תמיד יורד גשם

8 השלימו לפי הקטע «שני חברים, יום אחד בינואר».

א. אחמד גר באזור **הגליל** העליון.

ב. נועם גר בעיר **אילת**.

ג. בלילה באילת היה **קר**.

9 לפי מה שלמדתם, הסבירו מדוע ביום ההוא ירד גשם אצל אחמד והייתה שמש אצל נועם. כתבו שתי סיבות.

תשובה אפשרית: אחמד גר בצפון, ושם יורד הרבה יותר גשם; הוא גר גם באזור הררי, שבו העננים עולים ומורידים גשם. אילת נמצאת בדרום, באזור מדברי עם מעט מאוד גשם.

10 נועם כתב שבליילה היה קר אף שביום הייתה שמש. הסבירו את ההבדל הזה בין יום ללילה במדבר.

תשובה אפשרית: במדבר האוויר יבש ויש מעט עננים, ולכן בלילה החום בורח מהר והטמפרטורה יורדת הרבה.

11 שרטטו ציור של העננים שבאים מהים: ים במערב, הרים במרכז ובקע במזרח. סמנו בחץ את כיוון העננים, ואיפה יורד הרבה גשם ואיפה כמעט לא.

תשובה אפשרית: חץ ממערב למזרח; גשם רב על המדרון המערבי של ההרים; מעט גשם או בלי גשם במדרון המזרחי ובבקע (צל גשם).

12 הסבירו מדוע בבקעת הירדן ובים המלח חם מאוד.

תשובה אפשרית: כי הם נמוכים מאוד, מתחת לפני הים, וככל שהמקום נמוך יותר – חם יותר. הם גם בצל הגשם, באזור יבש.

13 אתגר: תמר טוענת: «כל המקומות בצפון גשומים יותר מכל המקומות בדרום». האם היא צודקת תמיד? הסבירו בעזרת דוגמה.

תשובה אפשרית: לא תמיד. גם הגובה והמרחק מהים משפיעים. למשל, בקעת הירדן נמצאת צפונית לנגב, אבל בגלל צל הגשם יורד בה מעט גשם, פחות מאשר בירושלים שנמצאת דרומית יותר.

14 תארו את האקלים במקום שבו אתם גרים: איך הקיץ, איך החורף, וכמה גשם יורד בערך.

תשובה אפשרית: תשובה אישית: תיאור של קיץ וחורף ושל כמות הגשם (הרבה / בינונית / מעט) שמתאים לאזור.